

derivat de *bello*, i contaminat per *miele* 'mel').

Melga, melgar, V. melca

Melgo 'borrec que només té un testicle, a Lluçena: potser degut a un encreuament de l'arabisme *SICLÓ* id. (*siqlab* > **séglō*?) amb l'aragonès *mielgo* o *melgo* 'forqueta de girar la palla' (MIELGA III, DCEC), per comparació amb la forqueta que se li ha trencat una de les dues puntes.

Melgó, melgosa, melgot, V. melca Melgrana, V. magrana

Meliàcies, derivat savi del gr. *μελία* 'freixe'.

Melic, V. llombrigol Mèlic, V. melodia i melis (MEL)

MELICA, 'terrisa de Màlaga', de *Málaqa* nom àrab d'aquesta ciutat, que en àrab vulgar es pronuncia amb *ā* intermèdia entre *a* i *e*. «Un pot de *mèliqua* en què havie roses veylles --- altre pot de *mèliqua* en què havien clavels» en un inv. de Cervera de 1373; «scudeles de terra de *mèliqua* --- 6 greals de *mèlica*» en un altre de la mateixa ciutat i mateix any (BABL VI, 198, 206). *AlcM* en cita de posteriors, i en dona d'altres de la variant *màlica*.

Melicós, V. mel Melicotó, melicotoner, V. meló³⁰ Mèliga, meligó, V. melca Meliguera, V. melic (LLOMBRIGOL) Melilot, V. mel

Melincs, nom d'una classe de tela (Ss. XVII-XVIII, *DAg., AlcM*) del nom de la ciutat de Malines (veg. supra *MALIN(ES)*).

Melindrejar, melindro, melindrós, V. mel Melinita, V. meló Meliquer, V. melic Melis, V. mel

MELITXES, mena de formigues que ataquen les ametlles, mot de l'Ebre, que sembla ser derivat mossàrab d'*ametla* 'ametlla'. «*Melitxes*: formigues rosses menudes i de forta fiblada» (JBru, *Mots del Priorat de Scala-Dei*, en *Aràbia, Misc. Folk.*, 156); «*melitxa*: formiga petita i rogenca ---» (a Poboleda, *Bu. Cl. Pir. Tssa.* II, 170); i a Benissanet, *AlcM*; a Torroja em deien que les *melitxes* estan per terra sota les pedres, però a Gratallops m'explicaren que deixen el pugué que es menja els préssecs i les ametlles (1936). En tot cas la terminació *-itxa* revela una romanalla mossàrab amb l'evolució fonètica de *-ci-* del sufix *-icia* pròpia del mossàrab. Seria doncs un mossàrab *amedlīca*, amb deglutinació de la *a-*: un' *amedlīca* > una *melitxa*.

Mella, V. ametlla i merla Mella, castellanisme intolerable per *osca*, buit o *falla Mellat, meller, V. ametlla Mèllera, V. merla Mellifer, mellific, mellificar, melliflu, mellifluïtat, V. mel Melló, V. ametlla Melmelada, melmelat, V. mel Melmerrós, V.*

malmirrós (MIRRA)

Melnia, derivat del ll. *melinus* 'groguenc, color de mel'.

MELÓ, fruit cucurbitaci, del ll. tardà *MELO*, *-ōNIS*, id., abreujament del gr. *μηλοπέπων* 'espècie de meló', compost de *πέπων* 'meló' i *μήλον* 'poma'. □ 1.ª doc.: 1249.

«Quintal de gra de carabassa: 2 drs. m.^a; quintal de *melons* id.; quintal de gleda --- de pega ---» en la Lleuda de Cotlliure, de 1249 (*RLR* IV, 251), i en un altre passatge: «*meló*: melo, melonis», JnEsteve (*Li. Eleg.* 2-8-v^o). A Quatretonda, gran centre de producció del ric fruit, en produeixen sobretot de tres menes: ¹⁵ *melons nêgres, melons grocs o tendrals i melons de algèr*, que són sîndries; en efecte així és com es diu la sîndria en el P. Val., almenys en el Centre i Sud (J. G. M., «El Camí», 14-IV-1934), i així ho recolliren ja Carles Ros (1764, p. 154) i Lamarca; mentre que a Vinaròs (*DAg.*) i a Morella (*AlcM*) li donen el nom (en el fons equivalent) de *meló de moro* (nom que des d'allí es deu estendre per l'Ebre fins al baix Segre, almenys) (Massalcoreig, 1935).

DERIV.: *Melona* val. (*DAg.*) *Melonada. Melonar. Melonat. Meloner. Melonera. Melonet.*

CPT.: *Melocotó*, denominació del préssec estranya a quasi tot el Princ., i allà considerada justament castellanisme (certament intolerable allà: és ociosa i imaginada la notació fonètica que en dona *AlcM* per al cat. or., car ací escandalitzaria dir-ho), però arrelada en el P. Val. i a les Illes, almenys com a nom d'una important varietat; format com el cast. *melocotón* amb el ll. *malum cotionium* 'codony' (amb *e* per influència de *meló*): el ll. *malum* és 'fruit' en general i *cotionium* és el nom específic del codony; denominació deguda al fet de ser una varietat de presseguer creada per l'empelt d'aquest arbre en un codonyer. *Melacotó* se sent a gran part del P. Val. (Carlet), on me'l diferenciaven de la bresquilla, 1962; *melicotó* a Mall. i Men.; ⁴⁰ *melicotons* enumerats entre les bones produccions fructíferes en què excel·leix Mallorca, a la *Comèdia de la Conquesta* de 1683 (veg. a *peramany, PERA*).

Malakatón a Llitera i B. Ribag. (Açanui, Jusseu, 1965); mentre que el *malakató* seria 'l'albercóc' a la Conca de Tremp, segons Krüger (*Hochpyr.* A, I, 3). *Maragatón* o *Maracatón* a Echo i altres valls aragoneses (*RLIR* XI, 105).

DERIV.: *Malacotoner* 'presseguer' maestr. (Canet lo Roig, 1961); *mèlikutuné* eiv. (*BDLC* XIII, 32).

⁵⁰ *Melinita*, derivat savi del gr. *μηλινος* 'de color de poma', altre derivat del citat *μήλον*.

+MELÓ II 'teixó', de l'hispano-llatí *MELO*, *-ōNIS*, derivat del ll. *MELES* 'teixó'. No registrat pels diccs., però el vaig sentir per tot el Maestrat i Morella, en part conservat sobretot com a nom de coves i cavitats: *Cau del Meló* nom d'una cova a Palanques, *Coll del Meló* a Xert, a la part més alta i trencada de les muntanyes del terme, *Cova dels Melons* a la Valltorta de Tírig prop de les Coves de Vinromà (1961). També a